

مستحق ۵۰۰۰۰ هزار ریال

روانشناسی و معمای هویت نوجوانان

علی حیدری

سرشناسه : حیدری، علی، ۱۳۵۵ مرداد -
 عنوان و نام پدیدآور : روانشناسی و معمای هویت نوجوانان / علی حیدری.
 مشخصات نشر : تهران: گنجور، ۱۳۹۹.
 مشخصات ظاهری : ۱۵۴ ص:؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۳۳-۲۹-۲
 وضعیت فهرست نویسی : فیپا
 رصوع : هویت (روان شناسی) در نوجوانان
 موضوع : Identity (Psychology) in adolescence
 موضوع : جوانی -- جنبه های روان شناسی
 موضوع : Adolescence -- Psychological aspects
 رده بندی کنگره : BF۷۲۴۱
 رده بندی دیویی : ۱۵/۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۶۲۳۷

حق چاپ برای نویسنده محفوظ است

روانشناسی و معمای هویت نوجوانان

نویسنده: علی حیدری

طراح جلد: منصوره رحیمی

ناشر: گنجور

سال و نوبت چاپ: ۱۳۹۹ - اول

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت ۲۰۰ تومان

میدان انقلاب - ابتدای کارگر جنوبی - کوچه شهدای ژاندارمری - پلاک ۱۱

تلفن: ۰۲۱۶۶۴۹۱۰۵۶ - ۰۹۹۰۱۹۱۰۲۰۸ - ۰۹۱۲۰۶۱۷۲۸۳

سایت انتشارات: www.ganjoorpub.ir

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۵	مقدمه
۲۲	مفاهیم موجود: بار، نوجوانی و تاریخچه ابعاد هویت نوجوانان و خانواده
۲۲	بلوغ و نوجوانی
۲۲	مفهوم نوجوانی
۲۴	تصویری کلی از نوجوانی
۲۷	مراحل رشد دوره ی نوجوانی
۲۸	مرحله ی اول: فاصله گرفتن (۱۲ تا ۱۳ سالگی)
۲۹	مرحله ی دوم: جدایی تدارکاتی (۱۵ تا ۱۶ سالگی)
۳۰	مرحله ی سوم: ورود مجدد به مناسبتهای اجتماعی (۱۷ تا ۱۸ سالگی)
۳۱	ویژگیهای متمایز کننده ی نوجوانی از سایر دوره ها
۳۱	۱- نوجوانی یک دوره ی مهم به شمار می رود
۳۱	۲- نوجوانی یک دوره ی انتقال است
۳۲	۳- نوجوانی یک دوره ی تغییر است
۳۴	۴- نوجوانی یک سن مسئله آفرین است
۳۵	۵- نوجوانی زمان جستجوی هویت است
۳۷	۶- نوجوانی یک سن هراس می باشد

- ۷- نوجوانی زمان آرمان گرایی است ۳۸
- ۸- نوجوانی آستانه ی بزرگسالی است ۳۹
- نیازهای بنیادین نوجوانانی ۳۹
- کارشناسان و روانشناسان به طور کلی نیازهای اساسی بشر را به دو دسته تقسیم کرده اند ۴۱
- الف) نیازهای بدنی یا زیستی ۴۱
- ب) نیازهای روانی یا ثانویه ۴۱
- ۱- نیاز به مهربانی و محبت ۴۲
- ۲- نیاز به امنیت و آسایش خاطر ۴۲
- ۳- نیاز به احساس تعلق داشتن و مورد قبول گروه همسالان واقع شدن ۴۳
- ۴- نیاز به مهربانی و احترام ۴۴
- ۵- نیاز به استقلال ۴۵
- ۶- نیاز به تشخیص و قدر دانستن ۴۵
- ۷- نیاز به مذهب و فلسفه ی حیات ۴۶
- ۸- نیاز به داشتن هدفی مشخص در زندگی ۴۷
- ۹- نیاز به احساس هویت و شناخت خود ۴۷
- ۱۰- نیاز به احساس رشد، کمال و خود شکوفایی ۴۸
- مراحل رفتار اجتماعی در نوجوان ۴۸
- مرحله تقلید ۴۸
- مرحله ی افتخار به شخصیت ۴۹
- مرحله ی تعادل اجتماعی ۵۰
- رفتار اجتماعی در نوجوانان دختر نیز از مراحل تشکیل می شود که عبارتند از ۵۰
- مرحله ی اطاعت ۵۰

مرحله ی اضطراب	۵۱
مرحله ی تقلید از پسران	۵۱
مرحله ی تعادل اجتماعی	۵۱
مختصه های رفتاری نوجوانان	۵۲
روحیه ی حادثه جویی	۵۲
مسئولیت پذیری	۵۲
مناسبات با زندگی	۵۳
روابط مراجع تدرت	۵۳
ویژگیهای رشد نوجوانان	۵۴
ویژگیهای جسمانی دوره ی نوجوانی	۵۴
رشد در دختران نوجوان	۵۷
رشد نوجوانی در پسران	۵۸
مقیاس رشد بر اساس واحد های جسمانی	۶۵
گستره های سنی نوجوانان	۶۶
عوامل زیستی در نوجوانان	۶۷
تفاوت مراحل زیستی روانی نوجوانی	۶۸
مراحل کلی در تبیین شاخص رشد در نوجوانان (باتلفیق سیر عارم)	۶۹
ابعاد بلوغ نوجوان	۷۰
بلوغ جسمی	۷۱
تغییرات رشد جنسیتی	۷۱
رشد و بلوغ زودرس و دیررس بر اثر شاخص های کلی (به عبارتی شاخص های ثانیه)	۷۱
رشد و بلوغ جنسی بر اساس شاخص کل در نوجوان	۷۲
تحلیلی بر ابعاد هویت دختر و پسر نوجوان	۷۳

۷۵	متغیراتی بر سطح آگاهی والدین
۷۵	تغییرات نایکسان و متفاوت رشد
۷۶	تکامل زیستی رشد فرزند نوجوان (نظریات بعضی دانشمندان و روانشناسان)
۷۷	ابعاد هویت در امیال جنسی در فرزند نوجوان
۷۷	بحران هویت در فرزندان نوجوان
۷۹	تأثیر سبک‌های فرزند پروری (اولیاء) بر ابعاد هویت نوجوانان
۸۱	تأثیر ژن‌ها بر ابعاد هویت و تغییرات فیزیکی
۸۱	مقایسه زیستی - روانی بر والدین
۸۲	عشق و الین در هویت یابی فرزندان
۸۳	بافتن و تزیین شخصی گیری هویت فرزندان نوجوان
۸۸	اعتماد بنیادین کودکان
۹۰	تعریف کلی بر شاخص هویت و انواع آن
۹۱	هویت ایستاست یا پویا
۹۴	یک تعریف از هویت ملی
۹۵	تأثیر نظام‌ها بر هویت
۹۸	تأثیر رسانه‌های جهانی بر هویت فرهنگی جوانان و نقش ارتباط جمعی بر هویت نوجوانان
۹۹	نقش اینترنت بر هویت جامعه‌ی نوجوان
۱۰۰	نقش فضای مجازی و اینترنت بر هویت نوجوانان
۱۰۲	آگاهی والدین از نقش ماهواره‌ها بر هویت نوجوانان
۱۰۵	تأثیر این مولفه‌ها بر نظریه رشد روانی-اجتماعی
۱۰۵	نظریه رشد روانی-اجتماعی بر ابعاد هویتی
۱۰۶	نظریه رشد شناختی در نوجوانان
۱۱۱	نظریه عاطفی-اجتماعی

پیشگفتار

اریکسون (۱۹۶۸) این اصل که یک نوجوان مدام طی این دوران زندگی از خود سوال می‌کند که از زندگی چه می‌خواهم؟ چه می‌خواهم بشوم؟ من که هستم؟ «عبارت‌های از این قبیل جملات، سوالاتی است که ممکن است فرد در دوران نوجوانی زندگی با آن روبرو شود.

به اعتقاد بسیاری از روانشناسان این مرحله سوالات در دوران نوجوانی بسیار مهم است که خودوارد دوران روانی اجتماعی می‌شوند به طوری که در نظری باعنوان "بحران هویت" معرفی می‌شود.

علت این مواجهه فراهم شدن فرصتهای انتخاب شخصی به سطح اطلاعات و آگاهی والدین و "نحوه برخورد والدین با نوجوان (دختر و پسر)" را دارد؛ چه می‌خواهد تصمیم‌گیری در خصوص موضوع رعایت همانند شغل، تحصیل و ازدواج و سایر اساسهای زندگی یک نوجوان است باشد و چه در رابطه با هر موضوع دیگری، که در واقع، از این پس نوجوان متوجه می‌شود آنچه او را از دیگران متمایز می‌سازد و به او هویت می‌

بخشد، تصمیم‌گیری در خصوص اطلاعات بدست آورده و فرصتهای فراهم شده اوست .

در این دوران نوجوان متوجه می‌گردد که هر نوع انتخابی، سرنوشت و یا پیامدی ویژه برای او به دنبال خواهد داشت. همچنین در این مرحله نوجوان به دنبال ارائه تعریفی از خود و تعیین مسیرهدف زندگانش می‌باشد. مانا^۱ و فولادچنگ^۲ (۱۳۸۵) به نقل از اکبری؛ و به همین دلیل است که "برخورداری از اطلاعات مناسب والدین و فرزند نوجوان" و پردازش صحیح آنها در سخنگویی به سوالاتی که برای تشکیل هویت با آنها مواجه می‌شود بسیار مفید است.

باتوجه به اینکه پایه‌های هویتی فرد، در دوران کودکی، نوجوانی و جوانی شکل می‌گیرد، بااین حال، بین روانشناسان درباره‌ی مراحل مربوط به نوجوانی اتفاق نظر وجود دارد که:

الف- نوجوانی مرحله‌ی انتقال از دوره کودکی به بزرگسالی است.

ب- این مرحله از زندگی با مجموعه‌ای از تغییرات عمده جسمانی، عاطفی، اجتماعی شخص روبرو می‌شود.

ج- رشد، یک فرایند مداوم است که با مراحل کودکی به نوجوانی و بزرگسالی همبستگی نشان می‌دهد، لذا انواع تربیت هر دوره باید به‌طور مورد توجه قرار گیرد.

د- دوره نوجوانی در دختران، زودتر از پسران آغاز می‌شود.